

gotlanninruss

Merkityksellisiä russ-oriita historiassa

KHEDIVEN 1 oli tiikerinkirjava, 144 cm ja syntyi vuonna 1876 Skånessa. Khedivenin mainitaan polveutuvan ”Böösenin arabista” joka on luultavamin sama kuin angloarabi Achmed I. Vuosiluvut eivät kylläkään aivan täsmää koska Achmed I kuoli muutamia vuosia ennen kuin Khediven syntyi. Mainintoja löytyy myös että suvussa olisi knobstrubia.

Khediven periytti väriään kuten myös huonoa harjan ja hännän kasvua. Sen jälkeläiset russ-tammojen kanssa olivat usein hiukan elegantimpia ja suurempia kuin tavalliset russit ja ne herättivät suurta kysyntää ulkomailla.

Omistaja käytti oria eniten tammoille joissa oli lämminveristä tai norjalaista kylmänveristä. Tästä syystä Khedivenia ei löydy juurikaan puoliveristen sukutauluista.

Khedivenin ainoa poika russjalostuksessa oli Freij 11 joka ei tosin jättänyt merkittävää jälkeä rotuun. Tyttärenpoika Ivan 39 sensijaan on jatkanut sukua eteenpäin.

OLLE 2 oli musta poni jolla oli tähti, 121 cm, syntyi 1880 Gotlannissa. Paikassa, jossa oli erittäin voimakasta sukusiitosta. Omistaja oli innokas russ-ponien ystävä joka teki pientä jalostuskokeilua joten hän astutti Ollen emän pienellä syyrialaisella oriilla. Olle sai elää täysin villinä yksivuotis syksyynsä asti eikä se ollut kaikkein helpoin kesyttää. Erik Elfner, joka sen osti, sai käydä sen kanssa muutaman kunnan taistelun ennen kuin siitä tuli parempi käsitellä ja ajo-opetus saattoi alkaa.

Ollesta tuli myöhemmin erittäin tunnettu sen suuren ravikapasiteetin vuoksia. Se pystyi juoksemaan 40 kilometriä kolmeen tuntiin. Päivämatkana 90 km ei ollut mitenkään epätavallista Ollelle. 27-vuotiaana se juoksi 90 kilometrin matkan yhdessä muutaman tunnetun ison ravurin kanssa, jotka saivat antautua yksi toisensa jälkeen. Loppumatkasta oli vain yksi jäljellä alkuperäisjoukosta ja se ori oli hiestä läpimärkä kun taas Olle oli vain vähäisesti lämmennyt. Lukemattomia samankaltaisia tarinoita liikkuu historiassa tästä pienestä oriista, joka ei koskaan ollut vaivainen eikä se koskaan ollut kengässä.

Olle näytettiin ensimmäisen kerran näyttelyssä Tukholmassa 20-vuotiaana missä se palkittiin I-palkinnolla ja kunniamaininnalla. Sama kunniamaininta annettiin sille Gävlessä 1901. Olle kuoli noin 35-vuotiaana ja se oli hedelmöityskykyinen vielä 30-vuotiaana. Se on antanut paljon russ-jalostukselle ja se löytyy kaikkialta russ-sukutauluista. Sen pojat eivät rotuun ole paljon vaikuttaneet vaan sen perintöä ovat vieneet eteenpäin erityisesti sen tyttäret Gera 10 ja Perla 22. Gera 10 jätti kaksi jalostusoria, Gullis 26 ja Ejmund 40, sekä kauniin tyttären Vally 81 (Liljan 201 emä, joka on levinnyt russ-suvussa laajalti). Perla 22 jätti oriin Olle III 63 (oriiden Olle IV 74 sekä Dolle 78 isä).

Lähde: RUSS -bok /
Birgitta Elmlund

gotlanninruss

FREJ 4 on toinen hallitsija russ-suvuissa. Se oli musta, 125 cm ja syntyi 1897 Buttlessa tuntemattomasta isästä ja emä oli Sara 3. Saran suku tuli Lillfride-suvusta ja oli sukua Ollen 2 emälle.

Frej ostettiin siitosoriiksi Busarve stuteriin ja sitä käytettiin siellä siitokseen 1914 saakka. Silloin se lahjoitettiin Skansenille. Orin on sanottu olleen hiuhan epäjalo ja raskas ja sillä on ollut hyvä selkä ja lautanen. Liikkeet olisivat voineet olla paremmat. Frej oli varma periyttäjä, joka jätti sekä hyviä että vähemmän toivottuja ominaisuuksia. Sillä on ollut russ-jalostuksessa iso osa, koska sitä käytettiin jalostukseen kauan.

Frej jätti 9 poikaa siitokseen, joista Gudmar 36 ja Ivan 39 jotka löytyvät vielä tämänpäivän russien sukutauluista. Gudmaria käytettiin siitokseen vain kahden vuoden ajan ennekuin se ruunattiin. Sen poika Ludde 49 jätti puolestaan Reform 65 jonka tytär Lilly 147 on emänä yhdelle suurelle oriille Algo 71.

GULLIS 26, ruunivoikko, 125 cm, syntyi 1905 Gotlannissa. Ruunattiin 1918 ja myytiin Taalainmaalle. Gulliksella oli tuntematon isä mutta emä oli Gera 10 (i. Olle 2). Gulliksen seitsemästä siitosorijälkeläisestä on Ejmund 40 ollut merkityksellisin. Ejmindin poika Tor 56 jätti oriin Ducke 66 ja ori Olle III 63 jätti oriit Olle IV 74 ja Dolle 78. Dollesta tuli myöhemmin oriiden Dollman 81 ja Dollfuss 82 isä.

Gullis toimi siitoksessa 1908-1918. Tytär Fredrika 140 on mm. emänemä oreille Rusti 117 ja Fröjd 120.

SKOTE 34, ruunikko, läsi, 127 cm, syntyi 1904 Lojstassa. Siitoksessa 1906-1912. Tuntematon suku. Skote jätti kolme oria, joita ei enää esiinny sukutauluissa mutta kolmella tyttärellä oli enemmän merkitystä: Kristina 93 (joka jätti mm. oriin Tor 56 ja tamman Letta 198), Rosita 134 (joka jätti tamman Lotta 179) ja Krona III (joka jätti Dockan 195 ja Lisa 202).

ADAM 6, trn, 122 cm, syntyi vuonna 1898 Gotlannissa. Tuntematon suku. Adam oli pieni, jalo ori johon asetettiin suuria odotuksia. Viidestä pojasta tuli siitosoriita, joista yksikään ei ollut kovin merkityksellinen. Tytärten isänä Adamilla oli suurempi merkitys joskin sen parhaat tyttäret poistuivat siitoksesta varhain. Tamman Dolla 207 kautta, jonka emänemänsä Adam on, elää sen suku edelleen.

FELIX 22, ruunikko, 125 cm, syntyi 1902 Lojsta Hedissä omistajansa suvusta. Felix on edellä mainitun Vallyn 81 isä, jonka kerrotaan olleen aikansa kauneimman tamman. Vallyllä oli Olle2 emänisänä.

Felix oli isänä myös oriille Kron 28, joka jätti mm. t. Lissi 196 ja Letta 198. Lissi oli Dodon 276 emä (joka oli tunnetun Klippmanin 97 emä). Letta jätti tamman Lovan 231, joka aikanaan jätti oriit Dollfuss 82 sekä Pascha 142 sekä tamma Lotta 260.

FIX 30, ruunikko, läsi, mtj sukat, synt. 1907 Hejdessä. Tuntematon suku, oli siitoksessa 1910-1911.

Fixin jälkeläiset eivät olleet mitenkään merkittäviä, mutta poikansa Jarlin 43 (joka myytiin Skansenille) ja pojanpoikansa Nicke 54 kautta sen suku jatkuu. Kuten myös hyvän tyttärensä Jota 125 kautta, joka on myös oriin Reform 65 emä.

IVAN 39, tiikerinkirjava, 130 cm, syntyi 1910 Gotlannin Ponnystuteri A/B:ssa. Toimi siitoksessa 1913-1935. Myytiin 1922 Lojstaan. Lopetettiin 1935 jalan loukkaantumisen vuoksi. i. Frej 4 e. Bella 4 ei. Khediven 1

Khediven-veri jatkuu Ivanin kautta, joka jätti pojat Bocack 75, Kurre 83 ja Fille 84. Samoin myös tyttären Lotta 260. Orilinja jatkuu edelleen Bocackin poikien Bore 79 ja Botajr 80 kuten myös Kurren poikien Natt 100 ja Khediven 105 kautta.

gotlanninruss

EJMUND 40 ruunivoikko, 125 cm, syntynyt 1910 Gerumissa. Siitoksessa 1913-1917. i. Gullis 26 e. Gera 10 ei. Olle 2. Poika Olle III 63 on poikansa Dolle 78 (isä oreille Dollman 81 ja Friskus 103) turvannut orilinjan jatkumisen. Myös tyttäret Docka 162 (Ducke 66 emä) ja Lotta 179 (tytär Sara 205) ovat jatkaneet linjaa. Dolle jätti mm. ruunan Frej, joka ravasi ensimmäisenä alle 2.00.

LUDDE 49, ruunikko, 126 cm, synt. 1913 Gotlannin Ponnystuteri A/B:ssa. Siitoksessa 1916-1920. Ruunattiin ja myytiin työhevoseksi. i. Gudmar 36 e. Sally 13 ei. russ-ori eie. Stjärna 1.

Ludde ei itse ollut mitenkään merkityksellinen mutta se jätti pojat Reform 65, Rekord 64 ja Sixten 67. Sixtenin olisi odottanut olleen parhaan näistä mutta se poistettiin siitoksesta pian ja näin ollen Reform 65 oli se pojista, joka jatkoi sukua eteenpäin.

Ludde jätti myös tyttäret Rakel 186 (emä tammalle Dolla 207, joka jätti mm. oriin Dolle 78), Rebecka 187 (Reginan 220 emä) ja Tyra 264 (oriin Algos Pelle 116 emä).

DUCKE 66 voikko, tähti, 123 cm, synt. 1918 Gerumissa. Siitoksessa vuodesta 1922 lähtien vuoteen 1943. Kuoli 1950.

Ducke oli isänsä Tor 56 kautta pojanpoika Ejmundille 40. Ejmund oli myös sen emänsä, koska Docka 162 oli Ejmundin jälkeläinen.

Ducke on isänä tuotteliaille oreille Klipp 93 ja Nils Dacke 94. Se jätti myös tyttäret Docka 195 (Bodick 98 emä) ja Docka 281. Docka 281 jätti oriin Doke-Klipp 125 ja tamman Stella 339. Stella on emä oriille Gullman 152 ja diplomitammmalle Bolla 554, joka taas jätti oriin Attacklan 182.

JARL 43, ruunikko, läsi, synt. 1911 Gotlannin Ponnystuteri A/B:ssa. Myytiin Skanseniille 1915. Toimi siitoksessa Gotlannissa 1914-1915. Kuoli 1931. Isä Fix 30 e. Berta 51 ei. Frej 41 eie. Lotta 12.

Jarl oli isä oriille Nicke 54 ja täten siis isänsä oriille Sten 85. Hyviä tyttäriä olivat Netta 171 (Botajr 80 emä, myös tyttäret Nella 226 ja Nego 243) ja Palova 183 (oriin Bocack 75 emä).

REFORM 65 on ori, johon törmää kaikkialla sukutauloissa nykypäivänäkin. Reform oli musta, 122 cm, syntyi 1918 Busarvessa ja vaikutti siitoksessa 1921-1923. i. Ludde 49 e. Jota 125 ei. Fix 30.

Reformin poika Algo 71 on jättänyt suuren jäljen siitoksessa. Tammojen puolella se jätti monia merkityksekkäitä: Liljan 201 (Klipp 93 emä), Lisa 202 (mm. Lisen 283 emä), Lisa 204 (Lola 212 emä, joka jätti aikanaan hyväksymättömän oriin Jack I joka taas tulee esiin erään tammaperheen polveutumisessa), Sara 205 (emä mm. Malin 218 ja Linda 233) ja Dolla 207 (Dolle 78 emä).

ALGO 71, musta, tähti, 122 cm, syntyi Busarvessa. Myytiin 1935 Göteborgin Slottsparkiin. Kuoli 1954 onnettomuudessa. Siitoksessa vuodesta 1927. i. Reform 65 e. Lilly 147 ei. Gudmar 36

Algo muistutti paljon iso-vanhempaansa Frej 4:ää: Raskas, pitkäjalkainen ja ehkä vähän yksinkertaistettu tyyppi. Seitsemän vuoden Algo vaikutti siitoksessa russparkenissa. Tällöin tapahtui paljon myös sukusiitosta koska Algo saattoi olla sekä isänä että emänsänä. Algo esiintyy usein myös tammasuvuissa joten Frej-veren keskittyminen on entistä suurempaa.

BELLMAN 76, PUTTE 77, ALGOS PELLE 116 ja DORN 163 ovat Algon poikia, joista erityisesti viimeisestä on tullut merkittävä. Hieman yli kymmenen tuotteliasta Algon tytärtä tekevät siitä hyvin voimakkaasti vaikuttaneen oriin.

gotlanninruss

BOTAJR 80, ruunikko, 122 cm, syntyi 1933 Lojsta Hedissä. lopetettiin 1949, vaikutti siitoksessa vuodesta 1936 lähtien. i. Bocack 75, e. Netta 171 ei. Jarl 43.

Botajr jätti 5 poikaa: Skogspysen 91, Bodick 98, Limrick 99, Bo 109 ja Pascha 142. Myös sen tyttäret olivat tuotteliaita ja Botajr onkin reilun kymmenen siitosoriin emänsänä. Isabella 299 jätti 4 hyväksytyä oria ja Bonita 320 kolme. Yksi merkityksellisesti tyttäristä on myös Aina 295.

KURRE 83, tiikerinkirjava, 130 cm. Syntyi 1936. Kuoli 1966, siitoksessa vuodesta 1939. Poistettiin siitoksesta 1952 mutta näytettiin uudelleen 25-vuotiaana ja tuli uudelleen hyväksytyksi. Oli viimeisinä vuosinaan käytännössä steriili.

Kurre on isänä oreille Natt 100 ja Khediven V 105. Kaksi parasta tytärtä oli Puppi 350 (emä täysveljeksilille Prick 123 ja Blixten 154) ja Lillyboj 364 (emä menestyksekkäälle ratsulle Sultan).

DOLLMAN 81, ruunikko, 120 cm, synt. 1935 Stjärnarvessa. Kuoli 1955. Siitoksessa vuodesta 1938. i. Dolle 78 e. Nego 243 ei. Algo 71.

Dollman on isänä oreille Lasse-Dollman 96, Lord 95, Raketen 102, Blixt 136 ja Putte 139 joista Raketenista tuli yksi suurimmista oreista russ-jalostuksessa.

Kolme parasta tytärtä olivat Myra 317 (Droste 159 emä), Tittan 344 (Klippson 132, Fnykis 155 ja Titus 175 emä) ja Selma 362 (oriiden emien Sanna 450 ja Snippan 499 emä).